

1.

Druhá hodina ranní

Je sranda začít zrovna v tuhle hodinu hledat práci, ale že nemůžu spát, tak proč se do toho nepustit. Nejdřív si to namířím k lednici, abych si dal pivo. Hele, tam venku bude asi úplně jasno, když měsíc dokáže ozářit byt, že ani nemusím rozsvěcet. Tím líp. Kdo má asi tak náladu koukat na kuchyňské zdi, co vypadají, jako by měly lepru.

Sandrine má pravdu, když říká, že ta místnost chce pořádně vymalovat. Stejně tak má pravdu, když říká, že by se měl pořídit nový sprchový kout v koupelně, opravit tlak vody a namontovat poličky do obýváku. Už o tom sice hodnou dobu nemluví, ale sem tam mrkne tím směrem nebo mi to lehce naznačí, ale tajně, bez otevřené výtky. A já se do toho pochopitelně dám. Jenom musím najít pět minut volna ve svém ministersky zaplněném programu.

„Au!“

Jak jsem se naklonil pro pívko ve dveřích lednice, kus střepe se mi zapíchl do palce na noze a krev vystříkla na dlaždičky. Ten mizerný střep nemá ani cenu hledat, bude to

určitě kousek z té broušené skleničky, co jsem včera večer upustil, když jsem umýval nádobí. To kvůli němu jsme se se Sandrine začali hádat. Teda ne vyloženě hádat. Se Sandrine není možné se pořádně pohádat. Není to její chyba. Umění hádky prostě neovládá. I když zrovna máme záminku roku, abychom se pořádně postaru pohádali, pěkně s létajícími sklenicemi a talíři, nakonec vždycky dospějeme k nějaké seriózní a rozumné diskuzi, po níž si připadám jako totálně neschopný trouba a srab. Momentálně se tyhle seriózní a rozumné diskuze obecně týkají mojí profesní budoucnosti. Nebo přesněji, mojí neexistující profesní budoucnosti.

„Do prdele, do prdele, do prdele!“

„Co se děje?“

Zaslechnu Sandrinin rozespalý hlas z pokoje.

„Nic. Jdi zase spát.“

V palci mi tepe řezavá bolest a já odkulhávám do koupeľny, abych si ošetřil poraněnou nohu. Je to delikátní zákrok, který vyžaduje jemnou motoriku, v níž nevynikám. Jakžtakž se mi podaří obalit si prst kouskem vaty a přelepít ho leukoplastí.

Měl jsem v plánu zapnout si počítač a projet stránky s nabídkami práce, ale kuráž mě opustila. Namísto toho se svalím na gauč a prolístuju *l'Équipe*, který jsem si včera nestihl přečíst. Tady neriskuju, že narazím na pracovní nabídky. Dívám se na poslední výsledky fotbalu, tenisu, rugby. Víčka se mi pomalu klíží. Položím noviny na konferenční stůl a všimnu si deníku *20 Minutes*, který Sandrine přinesla z metra. Mechanicky ho otevřu, abych se přesvědčil, že ani v tomhle braku nenajdu pracovní inzeráty, ale pozor, pře-

kvapení! Něco tu je. A speciálně jeden ve mně vyvolá pocit, jako by mnou projel elektrický proud. Píše se v něm:

Pohledávka překladatel pro mesménština do francouzština.

Odměna velmi dobrý.

A pod ním telefonní číslo.

Mesménie. Ten nijaký prostor, který je méně známý než Bhútán nebo Belize, co si ani nezaslouží, aby ho nazývali státem. Tahle bradavice, tenhle pupínek, co vyrazil mezi Ruskem a Estonskem. Dá se o něm mluvit nezaujatě? Nej-jednodušší, podle mě, je představit si tu sklenici, co jsem nedávno upustil a co se roztřískala o kuchyňskou dlažbu. Předpokládejme, že ta sklenice představuje bývalý Sovětský svaz. Když se rozbila, tak její dno, její hlavní část, se stala současným Ruskem; dva nebo tři větší střepy utvořily Ukrajinu, Bělorusko a Kazachstán; menší střepy pak daly základ dnešní Litvě, Lotyšsku a Estonsku. A pak jsou tam ty miniaturní střípky, natolik potutelné, že se schválně vyhnou lidskému zraku, aby se schovaly v podlahové spáře a pak se objevily, ve dvě hodiny ráno, a zapíchny se do palce nevinného pivního konzumenta. A Mesménie, ta je přesně jako tenhle střípek: neviditelná, zdraví škodlivá a zákeřná. Je to nejošklivější země na světě. Už jenom to její jméno je ohavnost sama. Kdybych jí měl nějaké jméno vymyslet sám, nevymyslel bych horší. Z toho místa máte pocit, že se člověk a příroda spolčili, aby tu vyhladili veškerou krásu; neurčitá vegetace v odstínu zasrané zelené, pučící v jakési vágně tvarované krajině, co není vlastně ani plochá ani úplně zvlněná; na podzim začnou listy na větvích hnit, aniž předtím krásně

zazářily v červených a zlatavých barvách, jako je tomu všude jinde; v zimě padá sníh z nebe už zabarvený do šeda a všechno pokrývá depresivně zaprášeným závojem. Ve městech není nic jiného než úzké lineární uličky, ohraničené šedými hranatými betonovými domy s velkými černými dveřmi a malými čtvercovými okýnky, co vypadají jako oči podvodníka z těch černobílých špionážních filmů z padesátých let. Nikdo se tu neprochází: všichni si to šinou svižným krokem se zrakem zabodnutým do země, která je pokrytá kupou mastných papírů, a špinavá voda, co se řine podél chodníků, svým šploucháním ještě umocňuje jejich odporný puch.

Abych pravdu řekl, nikdy jsem v Mesménii nebyl. Dokonce jsem neviděl jedinou obrazovou prezentaci, ani ve filmu, ani na fotografii. Veškerý popis téhle země, co mě napadá, všechny domněnky o její architektuře a obyvatelích, které mám, jsem si vytvořil díky Malislovně Jeroně.

Mali. Kolik dní a kolik hodin uběhlo od doby, co jsem si na ni naposledy vzpomněl? Se vzlyky v hlase evokovala veškerou bídu svojí domoviny. Stačilo jen poslouchat, jakým způsobem popisovala svou rodnou krajinu, města a vesnice, aby člověk věděl, že tam nikdy, nikdy v životě nebude chtít ani vkročit. I ona sama odtamtud zdrhla, jelikož neunesla všechnu tu šerednost.

Malislovna vyučovala mesménštinu na Sorbonně v době, kdy jsem studoval ruské dějiny a literaturu. To místo dostala díky jednomu mezinárodnímu výměnnému programu, který měl napomoci šíření povědomí o nových pobaltských kulturách. Jistí lidé se pohoršovali nad samotnou existencí takového programu a argumentovali tím, že finanční pro-

středky vynaložené na jeho udržení výrazně převyšují jeho studijní přínos. Stejně jako většina spolužáků, kterou uhrauly Malislovniny krátké sukýnky, jsem s touhle kritikou nesouhlasil a považoval ji za malichernou a zpátečnickou. V době, kdy tvoříme „Evropu zítřka“, řekněme si, proč nepodat pomocnou ruku těmto zemím, kterými cloumá na jedné straně vliv ruské dominance a na straně druhé touha po vlastní soběstačnosti? Není to snad úkol nás všech, evropských občanů a občanů celého světa, abychom se otevřeli a přijali povědomí o jejich kultuře, jazyku a životním stylu, abychom si je osvojili a podpořili vždy, když se nám naskytne příležitost? A ve vsí naší skromnosti nemáme snad povinnost převzít ochranu nad touto mladou a krásnou Mesménkou, která k nám přišla z dalekého kraje, aby se s námi podělila o trochu svých vědomostí?

Richard a já jsme o tom často mluvili po večerech v baru, když jsme ze skleniček usrkávali veškerý alkohol, co jsme si mohli dovolit. Strach, že nám ti univerzitní páprdové seberou naši oblíbenou profesorku, nám zachvátil i vnitřnosti, a v hlavě jsme si chystali petici, kterou bychom nechali kolovat, připraveni ukázat, že se nebojíme zmobilizovat všechny síly, kdyby došlo na nejhorší.

Zpočátku to nebyla víc než kratochvíle, kterou končily naše večírky s přemírou alkoholu, a pro Richarda u toho i zůstalo. Já jsem se v tom naopak utápěl. Malislovna se postupně stala ústředním tématem všech mých fantazií. Snil jsem o ní každou noc, myslel jsem na ni každou minutu, co jsem byl vzhůru, viděl jsem ji v každé postavě, co se přede mnou mihla na ulici, zaslechl její hlas na každém veřejném místě.

Pomalou ale jistě jsem začal docházet na všechny kurzy, které vyučovala, nejen na ten, kam jsem se původně zapsal a který zaujímal jen nepatrnou část týdne. Zanedbával jsem ostatní předměty, zanedbával jsem ostatní holky a kromě Richarda jsem zanedbával i všechny přátele. Ona se stala mou obsesí.

Obdivoval jsem její seriózní přístup, s nímž přistupovala k výuce svého jazyka. Nemohla být o moc starší než my, dvacet dva nebo možná dvacet tři, ale přesto už tehdy dobře věděla, co znamená slovo „profesionalita“. Neexistuje žádný mesménsko-francouzský ani francouzsko-mesménský slovník, žádná gramatická příručka, ani žádná knížka, byť krátká, psaná v mesménštině. Mesménština není ani jazyk, je to sotva dialekt nebo nářečí, kterým mluví hrstka zdegenerovaných venkovanů. I přesto si Malislovna dala tu práci, aby nám vštípila základy; každý týden jste ji potkávali s haldou papírů, které pro nás kopírovala. Inspirovala se metodami a materiály pro výuku němčiny, angličtiny nebo španělštiny, které byly běžně dostupné na trhu, a zahlcovala nás dlouhými seznamy podstatných jmen, příslovcí, přídavných jmen či sloves časovaných ve všech časech a jinými složitými gramatickými pravidly. Přes svou pracně vydrženou francouzštinu na nás mluvila mesménsky a snažila se co nejlépe artikulovat. Složitě věty nám dvakrát či třikrát opakovala. Když se stalo, že jsme ani po několika pokusech nerozuměli, mohla se přetrhnout, aby nám předvedla, co se nám snažila říct. Co se toho týká, její odpůrci jí neměli co vytknout, protože si zasloužila každý cent ze svého platu.

Několik měsíců jsem hledal příležitost, jak ji oslovit. Nevěděl jsem o ní nic; ani kde, ani s kým bydlela, ani jaké byly

její koníčky. Nikdy jsem ji nepotkal ani v kině, ani v nějakém z barů poblíž fakulty, nikdy nepřišla na přednášku s knihou v ruce nebo se sportovní taškou. Nanejvýš jsem ji viděl přijít nebo odejít s nějakými přítelkyněmi nebo ruku v ruce s mužem, nikdy stejným, což mě vedlo k přesvědčení, že nemá žádného oficiálního partnera. A byl jsem si jistý, že si povšimla toho horlivého studenta, kterým jsem byl, sedícího vždycky vpředu s očima upřenými na ni. Občas se zadívala mým směrem s pobaveným úsměvem, což jsem si vykládal jako povzbuzení. Po dvou letech téhle opakující se situace jsem se rozhodl vzít věci do vlastních rukou a na konci jedné přednášky jsem se odhodlal:

„Promiňte, ale rád bych vás pozval na kávu, kdybyste měla chvílku času.“

Věnovala mi šarmantní úsměv a s drobným přízvukem, pocházejícím z její země, mi odpověděla:

„Já sama nemyslet, že to být dobrý nápad.“

Připojila se ke své kamarádce, skoro stejně krásné jako ona, tiše jí něco zašeptala do ucha a obě dvě se otočily mým směrem v záchvatu smíchu. V tichosti jsem je pozoroval, jak se vzdalují.

Nevěděl jsem, jak se v mesménštině řekne „děvka“.

Po téhle scéně jsem nechal studii, abych zahájil důkladný léčebný proces svého raněného ega. Nešlo vlastně o žádnou zásadní změnu v mém životě, protože jsem na přednášky stejně už téměř nechodil, kromě těch v mesménštině.

Richard, jakožto dobrý přítel, dělal všechno možné, aby mi pomohl utopit mou beznaděj ve whisky, a to tak moc, že mu slabost pro tento nápoj přetrvala do dneška. Jeden

večer u něj doma, když už jsme se svorně ponořili do tohoto jantarově žlutého nektaru, mi ten debil ukradl mobil, aby zvedl hovor od mé matky. Mojí matku zbožňoval, ale ještě víc ho bavilo nechávat mě na pospas jejímu invazivnímu vlivu. Dostával záchvaty smíchu pokaždé, když mi ráno volala, aby se ujistila, že mi zazvonil budík a že jsem odešel na přednášku. Vrhla jsem se na něj, abych mu mobil vzal, ale byl jsem příliš opilý, než aby se mi to povedlo, takže jsem rezignovaně vyslechl jejich konverzaci. Snadno jsem mohl vnímat, jak se její totalitní mateřský hlas umocňuje, když mluví přes telefon. Vypadalo to zhruba takhle:

RICHARD (rozvláčně): Dobrý den, paní Lagrangová, jak se vám daří?

MOJE MATKA (překvapeně): Richarde, to jste vy? Kde je Thomas?

RICHARD (rozvláčně): Je vedle mě, ale nemůže teď k telefonu.

MOJE MATKA (znepokojeně): Ale proč? Je nemocný?

RICHARD (rozvláčně a škodolibě): Ne, madam. Jen je nešťastný.

MOJE MATKA (znepokojeně a překvapeně): Nešťastný? Proč by měl být nešťastný?

RICHARD (rozvláčně a potichu): Protože s ním jedna holka odmítla jít na kafe.

JÁ (rozvláčně a odevzdaně): Kurva, Richarde, nesar mě...

MOJE MATKA (vtíravě): Co říká?

RICHARD (rozvláčně a vyčítavě): Že jsem kurva a ať ho nesaru.

MOJE MATKA (vyšetřovatelsky): Co je to za holku?

RICHARD (rozvláčně): Jedna Mesménka, co nosí sukni tak krátkou, že skoro vypadá jako pásek.

MOJE MATKA (šokovaně): Richarde, vy jste opilý?

Důsledky těchto zjištění na sebe nedaly dlouho čekat. Od následujícího rána mi moje matka volala a naléhavě mě prosila, abych si zašel k psychiatrovi. Nemohla dopustit, aby se její jediný syn zahodil s Mesménkou, co nosí krátké sukně, a utápěl žal v několika sklenkách whisky. Pro svou zálibu v melodramatu si určitě představovala, jak se propadám do hluboké deprese, protože mě odkopla moje osudová žena. Neschopen se bránit jejím přetrvávajícím útokům, jsem nakonec souhlasil, že zajdu na kontrolu k doktoru Hardeckerovi.

Nevím, jak zněla diagnóza, kterou mi Hardecker stanovil po našem prvním setkání, ale moc dobře si vzpomínám, jakou jsem stanovil já jemu. Měl jsem co dočinění se šarlatánem, neschopným si uvědomit, že v jeho ordinaci nemám co pohledávat. Jelikož on sám neměl, co by mi povídal, vyprávěl jsem mu o Mesménii, abych vyplnil to ticho během našich setkání. Roztržitě mi naslouchal a pak mi předepsal prášky, pro které jsem si ani nezašel do lékárny. Z jeho ordinace jsem odcházel s naprostou úlevou a můj první dojem jako by sílil s každou další návštěvou: měl jsem co do činění se šarlatánem.

A přesně tohle jsem jednou řekl jeho malé, hezké, boube-laté sekretářce, která mě vítala s úsměvem od ucha k uchu, když jsem jí předával šek pro jejího podvodnického nadřízeného. Svým zpěvným hlasem se mě stejně jako vždy zeptala: „Šlo dnes všechno dobře, pane Lagrange?“

Tak jsem jí jednoho dne se stejně širokým úsměvem sdělil moje nejnítěrnější dojmy:

„Váš nadřizený je kretén.“

„Ale ale, takové věci byste neměl říkat, pane Lagrange. Třeba se příště budete cítit lépe?“

„Ale já jsem v pohodě, o to nejde. Jenom říkám, že váš šéf je naprostá nula.“

„Pracuje v obtížném oboru, víte.“

„To nevyvracím, jen říkám, že jemu speciálně to v tom oboru nejde. Plno lidí bez jeho diplomu by to zvládlo líp. Třeba vy, například. Jsem si jistý, že vy lidem naslouchat umíte.“

V mém proslovu nebyl žádný postranní úmysl, ta myšlenka mi jen projela hlavou, a i přesto jsem se trefil do černého. Sandrine, protože to byla ona, zčervenala potěšením a hltala mě pohledem. Troufám si říct, aniž bych se chvástal, že to byl ten moment, kdy se do mě zbláznila.

Na rozdíl od ní jsem se já nezamíloval. Každopádně ne tak, jak jsem se zamíloval do Mali. S tou jsem cítil divoký chtíč, co mě spaloval zevnitř. Sandrine pro mě byla jakási terapie. Já byl bolest v krku, ona zklidňující pastilka Strep-sils; já byl úžeh, ona hojivá mast s panthenolem. A takhle to fungovalo: mohl jsem mluvit o čemkoliv, o svém zklamání z Mali nebo o svých neúspěších na univerzitě, a její velké oči plné výrazu zbožňování hladily moje zraněné ego jako jemný anestetický krém.

Pomalou, aniž jsem si to uvědomoval, jsem si vypěstoval závislost. Stala se mou drogou a já potřeboval stále silnější a silnější dávky, a tak jednou, nenadále a impulzivně, jsem ji pozval na večeri.

Od té chvíle jsem se objednával na řadu jako poslední pacient na denním rozpisu, abych mohl trávit večer s ní. Když jsem si dostatečně vylil srdce, Sandrine mi povídala trochu o sobě, o svém přehnaně uspořádaném životě, o své rodině, o svých dvou kamarádkách. Velmi rychle mi došlo, že má introvertní povahu a komplex ze své zakulacené postavy. Nebylo těžké to uhádnout, vzhledem ke způsobu, jakým samu sebe schovávala pod tlusté svetry a dlouhé sukně. Chtěl jsem ji podpořit a vysvětlit jí, že její šarm tkví v její jemné tváři a plných rtech, ale nenašel jsem ta správná slova. Tak jsem ji prostě jednoho dne, ve chvíli, kdy jsem odcházel, políbil. Na vztahu s touhle nekomplikovanou a milou dívkou bylo něco tak přirozeného a uklidňujícího, že jsem se k ní o tři měsíce později nastěhoval a definitivně přestal chodit k doktoru Hardeckerovi.

Tohle všechno se událo před čtyřmi lety. A teď jsem tady, jsou dvě hodiny ráno a já už podesáté čtu stále dokola tenhle malý inzerát s prazvláštní gramatikou (*Pohledávka překladatel pro mesménština do francouzština. Odměna velmi dobrý.*) A stejně jako ten kreténský komár, co nemůže odolat žáru petrolejové lampy a letí si spálit nožky, vím, že ani já neodolám pokušení zavolat na to podělané číslo.